Ponedjeljak, 09.02.2015.g.

Čitanjem prekrasne knjige Svetog Franje Saleškog FILOTEA, nailazim na

nove i nove spoznaje koje mi u nekim dijelovima potvrđuju ispravnost

mojih razmišljanja i stavova u pokušajima da svakodnevni život živim u

skladu s Božjim zapovijedima i s GOSPODINOM BOGOM NA PRVOM

MJESTU, a u nekim dijelovima mi pokazuju trenutke i dijelove tog istog

života u kojima se moram mijenjati, učvršćivati i jačati, u kojima puno i

previše "padam" u grijehe prema Gospodinu i braći ljudima.

SVE ME TO NAVODI DA ČESTO I DUBOKO "PREBIREM" PO

ONOME ŠTO ČINIM, PO ONOME ŠTO MISLIM, PO ONOME ŠTO

ME ODREĐUJE I KAO ČOVJEKA I KAO VJERNIKA.

Kako je Sveti Franjo Saleški bio PREPUN SVETOGA BOŽJEGA DUHA

kada je osmislio ovu svoju knjigu FILOTEA, prepunu prekrasnih savjeta

o tome kako svakodnevni život živjeti s Gospodinom Bogom na prvom

mjestu, savjeta koji i danas iste snage i BOŽJE PROVIDNOSTI kao i

prije 400 godina, odlučio sam sa svima vama podijeliti neke dijelove

knjige kako bi si možda i netko od vas u svemu tome pronašao i nešto za

sebe, za svoje kušnje i dileme KAKO SVAKODNEVNI ŽIVOT ŽIVJETI

SA GOSPODINOM BOGOM NA PRVOM MJESTU.

Ovdje ću prepisati prekrasne misli o BLAGOSTI PREMA SEBI I

PREMA BLIŽNJEMU:

"O BLAGOSTI PREMA BLIŽNJEMU I LIJEKU PROTIV

SRDITOSTI

Sveta krizma, koju po apostolskoj predaji Crkva Božja upotrebljava kod

svete potvrde i blagoslova, spravljena je od maslinova ulja i pomasti; a

to, među ostalim, znači i dvije drage i veoma omiljene kreposti koje su

sjale u svetoj osobi Gospodina našega i koje nam je on na poseban način

preporučio da se po njima naše srce prikazuje Njemu na službu i Njega

nasljeduje: ***Učite od mene,*** veli***, jer sam blaga i ponizna srca.***

Poniznost nas usavršuje prema Bogu, a blagost prema bližnjemu.

Pomast koja, kao što sam već spomenuo, u svakoj tekućini pada na dno,

pa tako označuje poniznost, a ulje uvijek pliva na površini, i predočuje

blagost i dobrohotnost koja sve stvari nadmašuje i iznad svih je kreposti;

jer ona je cvijet ljubavi, a ljubav je savršena, kaže sveti Bernard, kad je ne

samo strpljiva nego blaga i dobrohotna.

No, pazi Filotea, da ti ta tajanstvena krizma sastavljena od blagosti i

poniznosti bude u srcu; nečastivi često mnoge zavede pa se više riječima i

vanjštinom bave ovim krepostima; svoje unutarnje osjećaje ne

promatraju, pa misle da su blagi i ponizni, a uopće to nisu; takve lako

možemo prepoznati; unatoč svoj izvanjskoj blagosti i poniznosti, čim im

netko kaže krivu riječ ili ih i najmanje uvrijedi, planu i silno se ražeste.

Kaže se da, ako tko primi lijek prozvan milošću svetog Pavla, neće nimalo

oteći ugrize li ga zmija ljutica, ako je milost prava: isto tako, ako su

poniznost i blagost prave, bit ćemo zaštićeni od nadutosti i žestine što ih u

našem srcu obično izazivaju nepravde.

Ako nas ubode i ugrize klevetnik i neprijatelj te postanemo ponositi,

naduti i srditi, tada nam poniznost i blagost nije prava i iskrena, nego

izvještačena i prividna.

Sveti i slavni patrijarh Josip, šaljući svoju braću iz Egipta kući svoga oca,

rekao im je samo ovo: ***Ne prepirite se putem.*** To ja i tebi kažem,

Filotea: ovaj jadni život samo je put u onaj blaženi; nemojmo se, dakle,

putem prepirati, hodajmo zajedno s braćom i drugovima, blago, mirno i

prijazno.

No, ovo što ću ti sada reći, čini bez izuzetka: Ako možeš, uopće se ne

prepiri i ne prihvaćaj nikakvu izliku da bi vrata svojega srca otvorila za

prepirku; sveti Jakov sasvim jasno kaže kako ***ljudska srditost ne čini***

što je pravedno pred Bogom.

Dakako, zlu se treba opirati, a mane onih za koje odgovaramo ispravljati

postojano i valjano, ali blago i mirno.

Ništa neće razjarenog slona tako umiriti kao kad ugleda janješce, a isto

tako ništa neće neće toliko učinkovito zaustaviti topovsko zrno kao vuna.

Ukor izrečen u strasti, premda opravdan, teže se prima od onog koji

dolazi od samog razuma; razumna je duša prirodno podložna razuma, a u

vlast strasti može pasti samo silom; zato razum i omrzne kada ga prati

strast pa mu je vladavina povezna sa silom.

Vladari silno časte i tješe narod kad ga pohode u miru; no, kad povedu

vojsku, pa makar to bilo i za opće dobro, uvijek dolaze u krivo vrijeme i

na štetu. Naime, koliko god oni zahtijevali strogu vojničku stegu, nikad ne

mogu spriječiti svaki nered, a to dobrim ljudima smeta.

Isto tako, svatko štuje razum kad on mirno vlada, kori, opominje i

kažnjava, ma koliko god to bilo strogo; ako ga pak prate srditost, gnjev i

razjarenost, koje sveti Augustin naziva njegovim vojnicima, tada će ga se

ljudi više bojati nego ljubiti, a srce takvog vladara muči se i zlostavlja.

"Bolje je", kaže sveti Augustin u svom pismu Profaturu, "da ne damo

srdžbi da uđe u srce, pa makar ona bila pravedna i ispravna, nego da je

primimo, ma koliko god ona malena bila, jer, kad je jednom primimo,

teško ćemo je istjerati, kad uđe, malena je poput grančice, ali začas

naraste i pretvori se u balvan." Ako samo jednom prenoći i sunce zađe

nas našom ljutnjom (što Apostol zabranjuje), pretvorit će se u mržnju

koje se gotovo više nećemo moći riješiti; ona se hrani sa tisuće krivih

uvjerenja, jer ni jedan srdit čovjek ne misli da mu je srdžba nepravedna.

Bolje je dakle naviknuti se na život bez srdžbe nego se srditi umjereno i

razumno, a ako nas ona ipak zbog naše nesavršenosti i obuzme, bolje ju

je odlučno odbaciti, nego se s njom pogađati; jer, damo li joj samo malo

prostora, ona će ga potpuno osvojiti poput zmije koja lako uvuče čitavo

tijelo tamo gdje joj prođe glava.

No, pitat ćeš se kako da odbaciš srdžbu. Čim je osjetiš, ti odmah skupi

sve snage, ali ne naglo i žestoko, nego polako, sigurno i s punom

ozbiljnošću; jer jednako kao što u sudnicama i sabornicama redari viču:

Mir!, i prave veću buku nego oni koje žele umiriti, tako se često događa,

kad žestoko želimo suzbiti gnjev, da se više uznemirimo nego što nas je

uznemirio sam gnjev, a uznemireno srce ne može vladati sobom.

Nakon toga blagog napora, poslušaj savjet svetog Augustina koji je, već

starac, ovako savjetovao mladog biskupa Auksilija: "Čini što čovjek mora

činiti; no, dogodi li ti se ono što se dogodilo čovjeku Božjem koji u

Psalmu kaže: *Oko mi je pomućeno od velike srdžbe,* uteci se Bogu vapeći:

Smiluj mi se Gospodine, da pruži svoju desnicu i utiša tvoju srdžbu.

Time želim reći da moramo Boga zvati u pomoć kad vidimo da nas

obuzima ljutnja, onako kako su to učinili i apostoli na jezeru kad ih je

uznemirila oluja što se podigla; jer On će našim strastima zapovjediti da

nestanu te će nastati tišina velika.

No, znaj da se protiv nazočne i žestoke ljutnje moraš moliti postojano i

mirno, a ne žestoko; što vrijedi i za svako sredstvo kojim se koristimo

protiv zla.

Osim toga, čim uvidiš da si nešto učinila u ljutnji, popravi pogrešku

djelom blagosti prema onome na koga si se naljutila. Kao što je, kad

slažeš, najbolje odmah poreći rečeno, tako je i protiv ljutnje najbolji lijek

odmah krivicu popraviti suprotnim blagim djelom; jer, svježe je rane

lakše zacijeliti.

Osim toga, kad si mirna i nemaš se za što ljutiti, skupi velike zalihe

blagosti i dobrohotnosti, svaku svoju riječ izgovori i svako djelo učini što

blaže možeš te imaj na umu da Zaručnica u Pjesmi nad pjesmama nema

samo *med na usnama i pod jezikom,* tj. u srcu. Ima tu i *mlijeka;* jer, nije

dovoljno prema bližnjemu samo biti sladak na riječima nego i svim

srcem.

Osim toga, nije sve u slatkom i mirisavom medu, tj. u umiljatom

ophođenju sa strancima, već je potrebno i slatko mlijeko u odnosima

među ukućanima i susjedima; to uvelike nedostaje onima koji sa na ulici

prikazuju kao anđeli a kod kuće su pravi vragovi.

O BLAGOSTI PREMA SEBI

Blagost možemo vježbati na sebi tako da se ne ljutimo na sebe i svoje

nesavršenosti; jer, premda razum zahtijeva da zamrzimo grijeh, ako nam

se dogodi da sagriješimo, ta mržnja ne smije biti oštra, puna gnjeva i

ljutnje.

Griješe, dakle, oni koji se rasrde na sebe zato što su se rasrdili, razgnjeve

zato što su se razgnjevili, razljute zato što su se razljutili; jer, tako im srce

sve dublje tone u srdžbu; i, premda mi se čini kako ova druga srdžba

uništava prvu, ona zapravo širom otvara vrata novoj koja će se prvom

prigodom pojaviti; osim toga, te srdžbe, ljutnje i gnjev protiv sebe

upereni su na oholost ali potječu iz samoljublja; a samoljublje vrijeđa

naša nesavršenost.

Dakle, trebamo se za svoje pogreške kajati staloženo, ozbiljno i odlučno,

jer kao što sudac bolje kažnjava krivce ako im presudu izriče razumno i

staloženo nego kad to čini naprasito i strastveno, ne kažnjavajući

pogreške po onome što one zaista jesu, nego po svojoj strasti; isto tako

sami ćemo sebe bolje kazniti kajemo li se staloženo i ustrajno nego kada

to činimo s gorčinom, u srdžbi i tjeskobno; jer, kajući se u srdžbi nije

nam na umu veličina naših pogrešaka, nego sklonosti koje su u nama.

Tako će se, primjerice, onaj tko je sklon čistoći žestoko srditi na svaku pa

i najmanju pogrešku koju je učinio protiv nje, a teška kleveta koju počini

izgledat će mu smiješno. Ako su pak komu mrski kleveta i ogovaranje,

neobično će se uznemiriti ako koga i najmanje oklevećeš, a neće mariti ni

ako počini najveći grijeh protiv čistoće, i tako redom; to se događa

poglavito zato što ljudi ne prosuđuju po svojoj savjesti razumom, nego

strašću.

Vjeruj mi, Filotea, kao što na dijete više djeluje i popravlja ga ako otac

kori blago i srčano, nego kad to čini žestoko i ljutito, tako je i s našim

srcem; više će ga kosnuti i više ćemo žaliti ako ono počini kakvu pogrešku

pa ga prekorimo blago i smireno, s više samilost, nego kad to činimo

žestoko i strastveno, tražeći da se popravi.

Kad bih, primjerice, ja osobito želio i nastojao ne upasti u grijeh taštine, a

ipak se taštinom teško ogriješio, ne bih svoje srce korio ovako: "Nisi li

bijedno, jadno i odvratno kad si se nakon toliko odluka dalo zanijeti

taštinom? umri od stida, ne podiži više bestidno oči k nebu, ti izdajničko i

svomu Bogu nevjerno srce!" i tomu slično, nego kad bih ga nastojao

popraviti razumno i samilosno:"Hajde, jadno srce moje, evo, upali smo u

jamu koje smo se tako odlučno htjeli kloniti; daj!, ustanimo i bježimo iz

nje zauvijek; zamolimo da Božje milosrđe i ufajmo se da će nam od sada

pa nadalje biti od pomoći, i vratimo se na put poniznosti; glavu gore! Od

sada bolje pazimo! Dat će Bog, bit će bolje."

Na tom bi prijekoru nastojao izgraditi čvrstu odluku da više neću pasti u

ovaj grijeh, koristeći se pri tom svim prikladnim sredstvima i slušajući

opomene svoga duhovnog voditelja.

Ako pak netko misli da mu ovako blaga opomena ne može dodirnuti srce,

neka ga k tome žestoko ukori, da se duboko postidi, no nakon toga sve

kajanje treba završiti utjehom i spokojnim svetim pouzdanjem u Boga.

Nasljeduj u tome velikog pokornika koji je svoju dušu ovako tješio:

"*Zašto si žalosna, dušo moja, što te potresa? Ufaj se u Boga, jer još ću Ga*

blagoslivljati kao spasenje lica svoga i Boga svoga."

Pridigni srce svoje kad padne, učini to blago, silno se ponizi pred Bogom

kad spoznaš svoju bijedu, i ne čudi se svojem padu, jer nije nikakvo čudo

što je nemoć nemoćna, slabost slaba, a bijeda jadna.

Svim srcem zamrzi uvredu koju si Bogu nanijela te hrabro i ufajući se u

Njegovo milosrđe vrati se na put kreposti s kojeg si zastranila"

ETO, KOLIKO PREKRASNIH MISLI O BLAGOSTI PREMA

BLIŽNJIMA I PREMA SEBI KADA SAGRIJEŠIMO I

"PADNEMO".

KAKO SE LAKO NAĆI U TIM MISLIMA

DRAGO SVECA!

KAKO ME SAMO ONE POTIČU DA SE

MIJENJAM I UČVRŠĆUJEM U BLAGOSTI!

A OPET, TAKO SE PONEKAD OSJEĆAM

SLAB I NEMOĆAN PRED NAPASTI,

LJUTNJE, SRDŽBE, NADUTOSTI…

SVET I PRESVET MOJ TROJEDINI,

LJUBLJENI BOŽE: OČE, SINE I DUŠE SVETI.

BESKRAJNO TI HVALA ZA TE SPOZNAJE

KOJE NAM DAJEŠ PREKO SVOJEG DRAGOG

SVECA, SVETOG FRANJE SALEŠKOG.

JER TI SI JEDINI BOG U SVE VIJEKE

VJEKOVA.